

СТ А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Тая Панайотова Градинарова, доцент по граждански процес в Юридически факултет на УНСС, член на научното жури за защита на дисертационния труд на **Васил Валентинов Александров**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Частноправни науки“ на Юридически факултет на УНСС на тема „**Задатъкът по българското частно право**“ за придобиване на образователната и научна степен “доктор“ по професионално направление **3.6. Право (Гражданско и семейно право)**

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед № 98/20.01.2020 г. на заместник-ректора по НИД на УНСС съм определена за член на научното жури за защита на дисертационния труд на **Васил Валентинов Александров** на тема „**Задатъкът по българското частно право**“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление **3.6. Право (Гражданско и семейно право)**.

I. Информация за дисертанта

Професионалната биография на Васил Александров показва траен интерес към научните изследвания в областта на правната наука.

Дисертантът е магистър по право на Юридически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ от 2013 г. Като студент е носител на наградата на името на проф. Витали Таджер за 2012 г. за отличен успех, активна кръжочна и обществена дейност в областта на гражданското право. По време на следването си е стажант към Софийски районен и Софийски градски съд по програма „Фулбрайт“. След завършване на висшето си образование през м. ноември 2014 г. полага успешно изпити за младши адвокат и медиатор. До м. септември 2015 г. осъществява дейност като адвокат и медиатор. От октомври същата година до юни 2016 г. преминава обучение в Националния институт на правосъдието като младши съдия. От м. юли 2016 г. до настоящия момент е съдия, първоначално младши съдия към Софийски градски съд, след което районен съдия по граждански дела в Софийски районен съд. През периода м. март 2017 г. до м. март 2018 г. е заместник-председател на Центъра по спогодби и медиация към Софийски районен и Софийски градски съд.

От началото на 2014 г. до м. октомври 2017 г. е хоноруван асистент по Римско частно право в Юридически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Представеният дисертационен труд е резултат от работата на Васил Александров като докторант на самостоятелна подготовка в катедрата по „Частноправни науки“ при ЮФ на УНСС, зачислен през м. януари 2019 г. по професионално направление 3.6. **Право (Гражданско и семейно право)** с научен ръководител доц. д-р **Мирослав Митьов Димитров**. Докторантът е автор на **общо 52 научни статии** и синтез на съдебна практика в областта на гражданското материално право и на **7 научни редакции**.

II. Обща оценка на дисертационния труд.

1. Представеният за защита дисертационен труд е в обем от **387 страници**, включително съдържание и библиографска справка. Той обхваща цитирана литература от общо 153 заглавия, от които 112 на български език и 41 чуждестранни съчинения, бележките под линия са 441, включително цитирана съдебна практика. В структурно отношение съдържа увод, изложение в пет глави и заключение, в което са систематизирани основните изводи на изследването. Предложенията за усъвършенстване на правната уредба са направени систематично в отделните глави. В увода дисертантът е очертал необходимостта и предмета на изследването, определил е неговите цели, като изрично е посочил, че проучването в монографичния труд е насочено не само към материалноправните, но и процесуални проблеми, които възникват при прилагане на изследвания институт. Постигната е основната задача на този раздел от работата – да бъдат посочени обхватът на проблемите, които ще бъдат разглеждани и определени основните цели на дисертацията: да бъде изяснена същността на задатъка като сделка, да бъдат разкрити неговите особености, функции и ефекти, на базата на задълбочено историкоправно и сравнително-правно проучване, както и да бъдат осветлени част от процесуалните проблеми, възникващи пред правоприлагането.

Изложението следва класическия модел на дисертационен труд при научно изследване на обособен правен институт. Първата глава съдържа исторически преглед на генезиса на задатъка, сравнителноправен преглед на уредбата му в отделни правни системи, основани на римскоправната континентална традиция, исторически преглед по българското обичайно право (с.12-62). Втора глава е с най-голяма тежест в разработката и е посветена на същността на задатъка, на правната характеристика и особеностите на института като сделка, на изследването на неговите функции (с. 62-170). Третата глава съдържа отграниченията между задатъка и сходни правни институти – неустойката, отнетината, залога, ипотеката, възражението за

неизпълнен договор, правото на задържане и персоналните обезпечения (с.170-192). В четвърта глава от съчинението са изследвани облигационното и вещното действие на задатъка, наречени от автора негови „*ефекти*“, през призмата на актуални проблеми в теорията и съдебната практика, сред които бих отбелязала възможността за намаляване на задатъка поради прекомерност (с.212-222), същността и особеностите на стоп-капарото (с.239-246), недопустимостта на кумулиране на изследвания институт с неустойката (с. 236-238), както и давностния срок за вземането за задатък (с. 252-256). Петата глава е посветена на процесуални проблеми при прилагане на института, предмет на труда, в съдебната практика, включително са разгледани особеностите на проявление на задатъка при публична продажба (с. 293-360). В разработката дисертантът е обосновал аналитично критични бележки към действащата правна уредба, като е аргументирал предложения за нейната промяна. В заключителната част на дисертационния труд са очертани основните теоретични изводи на автора. Изградената структура съответства на поставените научни задачи и създава прегледност на изложението.

Дисертационният труд е представен във вид и притежава обем, отговарящи на изискванията на катедра „Частноправни науки“ на ЮФ при УНСС, а съдържанието му съответства изцяло на условията на чл. 6, ал.3 от ЗРАСРБ.

2. Представеният дисертационен труд съдържа общи достойнства, научни и научно-приложни резултати с приносен характер.

2.1. Темата е сполучлив избор и предоставя възможност на нейния автор за задълбочен анализ и осветляване на теоретичните и практически проблеми, които се пораждат в правораздаването при прилагане института на задатъка. Тя е трудна и сложна. Отличава се с несъмнена актуалност, теоретична и практическа значимост. Изрично следва да бъде подчертан комплексният характер на изследването, съдържащо материалноправни и процесуални проблеми, което е трудно съчетание, но с което предизвикателство съдия Александров блестящо се е справил.

2.2. Съчинението разкрива задълбочени теоретични познания по темата, познаване на правната уредба и съдебната практика у нас, а също и в исторически и сравнителноправен контекст, включително на правото и практиката на ЕС. Авторът е използвал добър научен апарат, а трудът съдържа коректна полемика и анализиране на различните становища в теорията, с умение за извеждане и обосноваване на поддържаните научни тези, достатъчно аргументирани – както когато с тях се изразява съгласие с утвърдени становища, така и когато се обосновава отклонение от тях и собствено виждане.

2.3. Изложението представя в логическа последователност цялостно и комплексно изследване на поставената тема. Стилът на автора е точен, анализът – прецизен, изложението е построено на разбираем правен език и постига убеждаващо въздействие върху читателя. Общото впечатление от прочита на труда води до извод за наличие на умение у дисертанта за самостоятелно мислене и творчески подход при извеждане и защитаване на теоретични тези, за разбираемост, последователност и логичност на разработката.

2.4. Дисертационният труд показва характеристиките на значим научен продукт. Поставените на обсъждане отделни въпроси и предлаганите отговори са построени в стройна и свързана система. Научният анализ, който предлага авторът, е прецизен, по доста въпроси съдържа отклонения от възприети становища в теорията и съдебната практика, което свидетелства за умения за самостоятелно научно мислене. Тезите на автора са изведени след коректна полемика, сериозно и убедително защитени, последователни и безпротиворечиви.

III. Оценка на научните и научно-приложни приноси. Дисертационният труд съдържа и редица **конкретни научни достойнства и приноси**, по-значимите от които са:

1. Разработката представлява първото цялостно и комплексно научно монографично изследване на проблемите, посветени на задатъка в българската правна литература. В нея авторът прави сполучлив опит за осмисляне на някои традиционни разрешения в позитивното материално и процесуално право, което е израз на научна зрялост. Поставената тема изисква задълбочени материални и процесуални познания, както и научна смелост, които дисертантът показва в представеното съчинение.

2. Интересно е изведеното понятие от автора за задатъка (с.63), подробно тълкувано и определено във втората глава на разработката, систематичният анализ на правните обекти, които са годни да послужат като задатък (с. 69-89), както и подробно обосноваването му особености като сделка (с. 89-109).

3. Изчерпателно и обосновавано е изложението, посветено на функциите на задатъка (с. 135-170). На тази основа теоретичен принос има в анализа на приетата в теорията санкционна функция, чието проявление въз основа на задълбочено изследване авторът отрича и възприема като стимулираща функция (с. 158-166). Оригинално е извеждането на две допълнителни самостоятелни функции на задатъка – платежната и кредитната, изяснени от дисертанта като същност и проявление (с. 166-170). Авторът умело

е успял да съчетае теоретичния анализ на поддържаните становища със свои самостоятелни постановки и така сполучливо да очертае изследвания институт.

4. Последователна, съзидателна и с приноси моменти е разработката в частта на възможността за намаляване задатъка поради прекомерност, предпоставките и критериите за прилагането му (с. 212-229). Аргументите на автора са прецизни, с добре балансирани акценти на изследваната проблематика. Подробно обоснован е изводът за аналогично прилагане на чл. 92, ал.2 ЗЗД, въз основа на теоретичната съпоставката между неустойката и задатъка като облекчени форми на гражданска отговорност.

5. Сполучливо, с теоретичен принос и оригинално е изследването, посветено актуалния проблем в договорната практика за стоп-капарото (с. 239-246). Въз основа на детайлен анализ на изразените становища в правната доктрина, дисертантът обосновава самостоятелно виждане за неговата същност като неформално, акцесорно, двустранно и реално съглашение (с.245-246) и го доразвива с обосновани доводи.

6. Научен принос се съдържа в детайлния и задълбочен анализ и вещния ефект на изследвания институт (с.261-292). С убедителни аргументи авторът защитава тезата си, в отклонение на поддържаната в материалноправната теория, че задатъкът няма вещен ефект и не е възможно като задатък да бъде даден недвижим имот.

7. Научен принос се съдържа и в аргументацията на направените от дисертанта предложения **de lege ferenda**, сред които бих открито изследваният институт да бъде отнесен в бъдеще към обезпечението на задълженията, както и предложените редакции на нормите на чл. 93, ал.1 (с.68) и чл. 92, ал.4 ЗЗД.

IV. Оценка на публикациите по дисертацията и автореферата.

1. Авторът има **четири публикации** по темата на дисертацията:

1.1. Правото на отказ от договора при даден задатък – Търговско и облигационно право, 2019, № 6, 40-52;

1.2. Може ли да се намалява задатъка поради прекомерност? – Търговско и облигационно право, 2019, № 9, 18-34;

1.3. Може ли да се упражни правото на отказ от договора при незначителност на изпълнението. – Търговско и облигационно право, 2019, № 12, 35-44;

1.4. Размисли върху вещния ефект на задатъка – gramada.org.

Представените научни статии са публикувани в рецензирани научни издания. Те са посветени на актуални проблеми от очертаната тема на разработката, разкриват задълбочени познания на дисертанта, както и способност за самостоятелно научно мислене. По-голямата част от тях са

възпроизведени в представения труд, като изводите на автора са доразвити в него.

2. Представеният автореферат в обем от **35 страници** и справката за приносите обективно отразяват съдържанието на труда и основните научни постижения. В началото на автореферата коректно са очертани актуалността, предмета и целта на изследването (с.3 -6) и е посочена методологическата му основа, при която авторът с вещина използва широко историческия и сравнителноправен анализ, както и правно-догматичния метод (с. 7).

V. Критични бележки и препоръки. По представения дисертационен труд могат да бъдат направени и някои препоръки, които не засягат научните му достойнства, но биха могли да послужат на автора за усъвършенстване с цел подготовка на бъдещото му издаване :

1. Нуждае от преосмисляне изразеното виждане за отнемането на задатъка при невнасяне на цената по чл. 493 ГПК като „*форма на принудително изпълнение*“ (с. 127), както и от доразвиване тезата относно действието на изменението на процесуалния закон спрямо внесен задатък като условие за участие в публична продажба (пак там).

2. Препоръчвам обмисляне и доразвиване на твърде интересната теза за наличието на правен интерес у длъжника за предявяване както на отрицателен, така и на положителен установителен иск спрямо кредитора с твърдения, че същият не е претърпял вреди от неизпълнението, съответно за установяване на действително претърпените вреди (с. 221).

3. Непрецизна и несъответстваща на трайното схващане в процесуалната теория е употребата на словосъчетанието „*право на иск в материален смисъл*“, т.нар. „притезание“ (с. 250, бел.337), което навежда на реминисценции към отдавна преодоляно мнение в доктрината относно същността и характеристиката на основополагащо за гражданския процес понятие като правото на иск. Обстоятелството, че в тази бележка е възпроизведен съдебен акт, както личи от съдържанието, в който неправилно се използва подобно понятие, не е причина в съчинение с научно естество да се използва това словосъчетание. Намирам също за несвързан с темата на дисертацията краткият и до известна степен непрецизен преглед на промените в местната подсъдност при иски за и срещу потребители в чл. 113 ГПК от м. август 2018 г.

4. С оглед изричната разпоредба на чл. 175 ГПК и съществената ѝ разлика като съдържание с чл. 179, ал.1 ГПК, не мога да споделя авторската теза, че съдебното или извънсъдебното признание на факт било едно от най-сигурните доказателства в гражданския процес, което имало „ *материална, макар и необвързваща съда доказателствена сила*“ (с. 303-304). Двата вида признания

на факти не следва да бъдат приравнявани откъм процесуални последици, а отделно използването на понятието „материална доказателствена сила“ спрямо съдебното признание на факт противоречи на изрично прогласеното в чл.175 ГПК задължение на съда за начина на преценката му.

5. Не бих могла да споделя и тезата, с която авторът категорично отрича допустимостта на алтернативното обективно съединяване на искове като институт, доколкото ми е известно, тя не се споделя безпротиворечиво и в съдебната практика на ВКС (с. 351-355). Намирам също, че изразяването на виждане по този важен институт за гражданския процес е без връзка с темата. След като авторът приема прилагане на чл. 521 ГПК при погиване, отчуждаване или повреда на движимата вещ и цитира ТР № 114/01.09.1963 г. по гр.д.№ 95/1963 г. ОСГК на ВКС за допустимостта на евентуалното обективно съединяване в тези хипотези, то по аргумент за по-силното основание от чл. 521 ГПК равностойността на вещта може да бъде определена по реда на исковия процес, каквато е и една от тълкувателните постановки в ТР № 114/01.09.1963 г. по гр.д.№ 95/1963 г. ОСГК на ВКС.

V. Заключение.

За защита е представено цялостно, задълбочено и зряло научно изследване с монографичен характер по актуалната тема „**Задатъкът по българското частно право**“. Дисертационният труд отговаря на изискванията, предвидени в чл. 6, ал.3 от ЗРАСРБ и на Правилника за прилагането му. Съчинението съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос, разкрива задълбочените теоретични знания на автора по специалността, както и способностите му за самостоятелни научни изследвания и творчески подход към проблематиката, включена в предмета на изследване.

По тези съображения убедено давам своята **положителна оценка** и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително, за да придобие дисертантът **Васил Валентинов Александров** – докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Частноправни науки“ при ЮФ на УНСС образователната и научна степен **“доктор”** по професионално направление **3.6. Право (Гражданско и семейно право)**.

гр. София, 05.03.2020 г.

Член на научното жури :

доц. д-р Таня Градинарова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By Assoc. Prof. Tanya Panayotova Gradinarova, Assoc. Prof. in Civil Procedure at the Law Faculty of the UNWE, Member of the Scientific Jury for the Defense of the Thesis of Vassil Valentinov Alexandrov The subject "The earnest on Bulgarian private law" for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor" in professional field 3.6. Law (Civil and Family Law)

DEAR MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY,

With Order No. 98 / 20.01.2020 of the Deputy Rector of the NRI of UNWE, I was appointed as a member of the scientific jury for the defense of the dissertation work of Vassil Valentinov Alexandrov on the subject "The earnest on Bulgarian private law" for the acquisition of the educational and scientific degree Professional doctorate 3.6. Law (Civil and Family Law).

I. Doctoral student information

Vassil Alexandrov's professional biography demonstrates a lasting interest in legal science research.

The doctoral student have a master's degree in law from the Faculty of Law at Sofia University "St. Kliment Ohridski" from 2013. As a student he was awarded the 2012 Professor Vitali Tager Award for Excellence, Active Circulation and Public Service in the field of Civil Law. During his studies, he is an intern at the Sofia District and Sofia City Courts under the Fulbright Program. After completing his law education in November 2014, he successfully passed the junior lawyer and mediator exams. Until September 2015 he has been working as a lawyer and mediator. From October of the same year until June 2016 he underwent training at the National Institute of Justice as a junior judge. From July 2016 until now he is a judge, initially a junior judge at the Sofia City Court, and then a district judge in

civil cases at the Sofia District Court. From March 2017 to March 2018 he was Vice-Chairman of the Center for Agreements and Mediation at the Sofia District and Sofia City Courts.

From the beginning of 2014 until October 2017, he was an assistant of Roman private law at the Law Faculty of Sofia University "St. Kliment Ohridski".

The dissertation presented is the result of the work of Vassil Alexandrov as a doctoral student of self-study in the Department of Private Law at the University of National and World Economy, enrolled in January 2019 in the professional field 3.6. Law (Civil and Family Law) with scientific adviser Assoc. Prof. PhD. Miroslav Mityov Dimitrov. The PhD student is the author of a total of 52 scientific articles and a synthesis of case law in the field of civil substantive law and of 7 scientific editorials.

II. Overall evaluation of the thesis.

1. The dissertation submitted for defense is a volume of 387 pages, including content and bibliographic reference. It covers the cited literature of a total of 153 titles, of which 112 in Bulgarian and 41 foreign works, the footnotes are 441, including case law. In structural terms, it contains an introduction, a five-chapter summary and a conclusion that summarizes the main findings of the study. Proposals for improving the legal framework are systematically made in separate chapters. In the introduction, the dissertation outlined the necessity and the subject of the research, defined its goals, and explicitly stated that the research in the monograph work is directed not only to the substantive but also procedural problems that arise in the application of the research institute. The main task of this section of the paper has been achieved - to specify the scope of the problems to be addressed and to determine the main goals of the dissertation: to clarify the nature of the earnest as a transaction, to reveal its peculiarities, functions and effects, based on a thorough historical and comparative legal study, as well as highlighting some of the procedural problems that arise before law enforcement.

The presentation follows the classic model of dissertation work in the research of a separate law institute. The first chapter contains a historical overview of the genesis of the earnest, a comparatively legal review of its regulation in separate legal systems based on the Roman continental tradition, a historical review of Bulgarian customary law (p.12-62).

Chapter two is of the greatest importance in the development and is devoted to the nature of the deposit, the legal characteristics and peculiarities of the institute as a transaction, the study of its functions (pp. 62-170). The third chapter contains the distinction between the earnest and similar legal institutions - the penal clause, the mark, the pledge, the mortgage, the objection for the default contract, the right of retention and the personal security (p.170-192). The fourth chapter of the essay examines the bond and real effects of the earnest called the author's "effects" through the prism of current problems in theory and jurisprudence, among which I would point out the possibility of reducing the deposit due to excess (p.212-222), the nature and peculiarities of the stop-earnest (p.239-246), the inadmissibility of cumulation of the research institute with the fofeit (p. 236-238), as well as the limitation period for claiming actions from the earnest (p. 252-256). The fifth chapter deals with procedural problems in the application of the institute at work in the case law, including the peculiarities of manifestation of the earnest of money on public sale (pp. 293-360). In the development, the dissertation substantiated analytically critical notes to the current legal framework, arguing for proposals for its change. The final part of the dissertation outlines the main theoretical conclusions of the author. The structure is in line with the scientific tasks and creates transparency of the exhibition.

The dissertation work is presented in the form and has a volume that meets the requirements of the Department of Private Law of the Law Faculty at the University of National and World Economy, and its content fully complies with the conditions of art. 6, § 3 of The development of academic staff act.

2. The presented dissertation contains general merits, scientific and applied scientific results with a yielding character.

2.1. The topic is a successful choice and provides an opportunity for its author to thoroughly analyze and shed light on the theoretical and practical problems that arise in the administration of the institution of the deposit. It is difficult and complicated. It has undoubted relevance, theoretical and practical relevance. The complex nature of the trial, which contains substantive and procedural problems, which is a difficult combination but which the judge Alexandrov has brilliantly coped with, must be explicitly emphasized.

2.2. The thesis reveals in-depth theoretical knowledge of the subject, knowledge of the legal framework and jurisprudence in Bulgaria, as well as in historical and comparative

contexts, including EU law and practice. The author has used a good scientific apparatus, and the work contains a correct polemic and analysis of different opinions in theory, with the ability to derive and justify the supported scientific ones, sufficiently substantiated - both when they agree with validated opinions and when justified, deviation from them and expresses his own vision.

2.3. The thesis presents in a logical sequence a comprehensive and complex study of the topic. The author's style is accurate, the analysis precise, the presentation is built in understandable legal language and has a compelling impact on the reader. The general impression of reading the work leads to the conclusion that the dissertation has the ability of the dissertation student to think independently and creatively in deriving and defending theoretical ones, for the intelligibility, consistency and logic of the development.

2.4. The dissertation presents the characteristics of a significant scientific product. The individual questions put to the discussion and the answers provided are built in a coherent and integrated system. The scientific analysis offered by the author is precise and, on many issues, contains deviations from accepted views in theory and case law, which testifies to the ability of independent scientific thinking. The author's terms are derived from correct controversy, seriously and convincingly protected, consecutive and consistent.

III. Evaluation of scientific and applied contributions.

The dissertation also contains a number of specific scientific merits and contributions, the most important of which are:

1. The development represents the first complete and comprehensive scientific monographic study of the problems related to the earnest in the Bulgarian legal literature. In it, the author makes a successful attempt to comprehend some of the traditional solutions in positive substantive and procedural law, which is an expression of scientific maturity. The set topic requires in-depth material and procedural knowledge, as well as the scientific courage that the dissertant displays in the presented work.

2. It is interesting the author's concept of the earnest (p.63), interpreted in detail and defined in the second chapter of the development, the systematic analysis of the legal objects that are suitable for the earnest (p. 69-89), as well as the details, are interesting. its substantiated features as a transaction (pp. 89-109).

3. The exposition on the functions of the deposit is exhaustive and justified (pp. 135-170). On this basis, a theoretical contribution is made in the analysis of the sanction function accepted in theory, whose manifestation on the basis of a thorough study the author denies and perceives as a stimulating function (pp. 158-166). The original is the derivation of two additional independent functions of the earnest - the payment and credit, clarified by the dissertation as the essence and manifestation (pp. 166-170). The author has been able to combine the theoretical analysis of the supported opinions with his own statements and thus successfully outline the research institute.

4. The development, in part, of the possibility of reducing the deposit due to the excessiveness, prerequisites and criteria for its application (pp. 212-229) is consistent, creative and contributing. The author's arguments are precise, with well-balanced accents of the studied issues. The conclusion for analogous application of art. 92, § 2 of the OLA, on the basis of the theoretical comparison between the penalty and the deposit as a mitigated form of civil liability.

5. Successful, with theoretical contribution and original is the study devoted to the current problem in contractual practice for the stop-earnest (p. 239-246). On the basis of a detailed analysis of the opinions expressed in the legal doctrine, the dissertation substantiates his own view of his nature as an informal, accessory, bilateral and real agreement (p.245-246) and further develops it with substantiated arguments.

6. The scientific contribution is contained in the detailed and in-depth analysis and the real effect of the research institute (p.261-292). With convincing arguments, the author defends his thesis, contrary to the theory of substantive law that the earnest have not a real effect and it is not possible to give real estate in earnest.

7. The scientific contribution is also contained in the argumentation of the proposals made by the dissertation *de lege ferenda*, among which I would point out that the research institute should be referred in the future to the collateral of the obligations, as well as the proposed revisions of the norms of art. 93, § 1 (p.68) and art. 92, § 4 of the OLA.

IV. The author has four publications on the topic of the dissertation:

1. "Right of withdrawal from a contract at a given earnest" - Commercial and Obligation Law, 2019, No. 6, 40-52;

2. "Can the earnest be reduced due to excess?" - Commercial and Obligation, 2019, No 9, 18-34;

3. "Can the right of withdrawal of the earnest be exercised in case of insignificance of performance?" - Commercial and Obligation, 2019, No 12, 35-44

4. "Reflects on the Real Effect of the earnest" – gramada.org.

The submitted scientific articles have been published in peer-reviewed scientific journals. They are dedicated to current problems of the outlined topic of the development, reveal a deep knowledge of the dissertation, as well as the ability to think independently. Most of them are reproduced in the presented work, and the author's conclusions are further developed in it.

2. The 35-page abstract presented and the contribution report objectively reflect the content of the work and the main scientific achievements. At the beginning of the abstract, the relevance, the subject and the purpose of the study (p. 3-6) are correctly outlined and its methodological basis is stated, in which the author skillfully uses the widely historical and comparative legal analysis, as well as the legal and dogmatic method (p. 7).

V. Critical notes and recommendations. Some recommendations may be made on the thesis submitted, which do not affect its scientific merits, but could serve the author for improvement in order to prepare his future publication:

1. It needs to rethink the expressed vision of the withdrawal of the earnest when the price under Art. 493 of the CPC as a "form of enforcement" (p. 127), as well as further elaborating the thesis on the effect of the amendment of the procedural law against a paid deposit as a condition for participation in a public sale (ibid.).

2. I recommend considering and further elaborating the very interesting thesis about the existence of a legal interest in the debtor for bringing both a negative and a positive claim against the creditor, alleging that the latter did not suffer any damages by default, respectively for establishing the actually suffered damages (with 221).

3. Inaccurate and inconsistent with lasting understanding in procedural theory is the use of the phrase "right to a claim in a material sense", the so-called "Restraint" (p. 250, note 337), which points to reminiscences of a long-overdue view in the doctrine of the nature and

characterization of a concept underlying the civil process, such as the right to sue. The fact that a judicial act is reproduced in this note, as evidenced by the content in which such a term is misused, is not a reason, in scientific terms, to use that phrase. I also find it unrelated to the topic of the dissertation a brief and to some extent inaccurate review of the changes in local jurisdiction in claims against and against consumers under Art. 113 CPC as of August 2018.

4. In view of the explicit provision of art. 175 of the CPC and its significant difference in content with art. 179 (1) of the CPC, I cannot share the author's argument that judicial or extrajudicial admission of fact was one of the safest evidence in civil proceedings that had "substantive, though non-binding, evidence" (p. 303-304). The two types of confession of facts should not be equated with procedural consequences, and the separate use of the concept of "material evidential force" in relation to judicial admission of facts contradicts the obligation explicitly stated in Article 175 of the CPC for the manner of its assessment.

5. Nor could I share the argument by which the author categorically denies the admissibility of alternative objective merger of actions as an institute, to the best of my knowledge, it is not uncontested in the case law of the Supreme Court of Justice (pp. 351-355). I also find that expressing a view on this important institute for civil process is irrelevant to the subject. After the author accepts the application of art. 521 of the CPC in case of the perishing, alienation or damage of the movable property, and quotes ID No 114 / 01.09.1963 in the town of № 95/1963, on the stronger ground of art. 521 CPC the equivalence of the property can be determined in the order of the claim process, which is also one of the interpretative statements in ID № 114 / 01.09.1963 on civ. case № 95/1963.

VI. Conclusion.

Thesis is presented for defense, is a comprehensive, in-depth and mature scientific study of a monographic character of the Bulgarian Private Law earnest is presented. The dissertation work meets the requirements stipulated in Art. 6, para 3 of The development of academic staff act and the Rules for its implementation. The work contains scientific and applied scientific results, which represent original contribution, reveals the author's in-depth theoretical knowledge of the specialty, as well as his abilities for independent scientific research and creative approach to the problems covered in the subject of research.

For these reasons, I am convinced of my positive assessment and I suggest that the members of the scientific jury vote positively in order to obtain the doctoral student Vassil Valentinov Alexandrov - doctoral student of self-study in the department of Private Law at the University of National and World Economy, PhD in Science field of 3.6. Law (Civil and Family Law).